

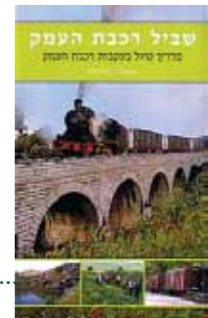

מסע לאורך הפסים

האם רכבת העמק המיתולוגית חוזרת? לא בדיוק. אהרל'ה ברינדט, משוגע לדבר, כתב מדרין מפורט להולכים בעקבותיה

אפשר להפריז בניחות הנוסטלגי של הפרויקט. עד אי אפשר להתעלם מהעבודות הנרחבות המתבצעות לצדי הכבישים 70 ו-71, להנחת "מסילת העמק" בין חיפה לבית שאן. כבר השם מעורר זכרונות על רכבת העמק, שמה הבלתי רשמי של השלוחה המקומית של מסילת הרכבת החיג'אית, שנבנתה בתחילת המאה ה-20 וקיסרה בין חיפה לעבר הירדן, בדרך בית שאן, צמח, טבריה ודמשק. האם הרכבת המיתולוגית חוזרת? לא באותו התוואי בדיוק, היא לא תפעל על קיסור, גם לא תגיע לדמשק, ויש ויכוח נוקב על הכראיות הכלכלית, אבל אי

אורכו של תוואי מסילת רכבת העמק ההיסטורית הוא כ-100 קילומטרים. אם מסיבות טכניות ואם משום שמצא לנכון להרחיב את הטיוול לאתרים נוספים בסביבת המסילה, אורכו של שביל הטיוול כ-150 קילומטרים. נדיגיש שאין המדובר בשביל רשמי ומסומן, ועל כן מומלץ מאוד לצאת לדרך עם המרדף שכתב ברינדט, המחולק ל-14 קטעי טיול. ככל פרק תיאור מפורט של המסלול, מידע על האתרים בקרבתו, מפה ותצלומים, סיפורים היסטוריים שובי לב, תיאורי טבע, המלצות על אתרים ועצות לרוכבי אופניים ולטיולי משפחות. אורכו של כל קטע בין 8 ל-15 קילומטרים ודרגת הקושי ברובה קלה עד בינונית.

למשל, הקטע שבין פארק תחנת הרכבת בקריית חרוש לרכפ יהושע, מסלול המשלב טבע ואתרים היסטוריים. מתחנת קריית חרושת צועדים מורחה לכיוון נחל קישון ועד לתל קשיש. חלק מהמסלול עובר בשביל יפה וצובט לב: "מהשומר העברי הראשון לאסטרונוט העברי הראשון". הוא ממשך

מסע שכולו נוסטליגיה.
נגד כיוון השעון: גשר נחל יששכר; מסילה שנוחה ליד גשר נחל תבור; מגדל המים בכפר יהושע; התחנה הראשית של רכבת העמק, חיפה מזרח

צילומים: אהרל'ה ברינדט

למערות המנורה (גן לאומי בית שערים) ועולה לגבעת שיח' אבריק ולפסלו של אלכסנדר ז'ייד. כשמגיעים לתחנת כפר יהושע – או תל אש-מאם, שפירושו בערבית ניווח מלונים, כי הברואים באזור עסקו בגידולי מלון – מכה בנחיריים ריח הובל, ניווח חציר. עמרתני וניסיתי לרמייך את הנוסעים של פעם מצטופפים בתחנה ובקרונות. זהו עמק יזרעאל, כמו בשיר. אתר התחנה מופעל על-ידי המועצה לשימור אתרים ובמגדל המים משוחזרת כעת

המערכת המורכבת של שאיבת המים, בניצוחו של רן חרותי, איש קיבוץ עין שמר וממחה מספר 1 בתחומי. כי זאת לדעת, האחראי על שאיבת המים מן הבאר, אחסונם בבור הענק וממנו לקטר עצמו, היה בין היחידים שהותר לו להתגורר במתחם התחנה עם משפחתו.

התחנה הישנה של עפולה מוקפת כיום בבניינים ובעיר, אבל המתחם, על בניין הרוד שבו, מוזן היסטוריה מרתקת: ב-14 בנובמבר 1942, בעיצומה של מלחמת העולם השנייה, הגיעה לתחנה רכבת שיצאה ממחנה הריכוז ברגן בלזן ועליה 222 אזרחים בריטים שהגרמנים העבירו לארץ, וקיבלו תמורתם מתיישבים טמפלרים. 69 אנשים מהקבוצה היו יהודים שנקלעו לאירופה לפני המלחמה. עדויותיהם אימתו לראשונה את הידיעות על מחנות ההשמדה ושואת יהודי אירופה.

למתדלקת הצעירה בתחנת הרלק בכניסה לבית שאן לא היה מושג על מה אהנו מרבדים. "הייתה פה תחנת רכבת פעם", שאלה. תחנת בית שאן הוקמה ב-1904, הייתה הרביעית בגודלה, הונגה את דורי המים של קטרי הקיסור וסיפקה גם חומר בעירה. המבנים ההרוסים בחלקם של התחנה ההיסטורית צמודים למנהלת פרויקט המסילה החדשה, ועל כן הם זוכים כעת לשחזור יסודי. כדי להתקרב לשם צעדנו מעט בבוץ (הגענו ביום גשם), אבל היה שווה. מדרך הטבע, שביל הטיוול עובר לאורך הגשרים שעליהם נסעה הרכבת, שהיפים שבהם היו (ועודם) הגשרים מעל נחל קישון, נחל יששכר ונחל תבור. צועדים באפיקו של נחל תבור מתחת לגשר מורחה. מעט יותר משני קילומטרים בהמשך השביל, בין קוצים ואבנים, עומד מבנה בטון פרוץ. זה מה שנותר מתחנת גשר הנחלים (כמפגש הירדן והירמוך).

מכאן זוהי קפיצת הדרך לאתר גשר הישנה המואזין בצד הירדני נשמע היטב. ישבנו במסעדת רוטנברג, השוכנת בצמוד לחצר גשר, במבנה שהיה חלק מתחנת ביקורת הגבולות, ושומר להפליא. כיום זו מסעדת שף עם תפריט עשיר ויצירתי.

על הקיר ממול הצייץ עלינו "הזקן מנהריים", פנחס רוטנברג בכבודו ובעצמו. על העץ שמבעד לחלון ישבו עשרות קורמורנים. לבניות ערכו מעוף ושלדגים צבעו עץ אחד בטורקים. זהו גן עדן לציפורים ולצפרים. לא לשכוח משקפת. טל' 04-6752237, rutenbergrest@gmail.com אתר הספר: www.shvil-rakevet-haemek.com

גליה גוטמן

שעון חורף
סדרת אירועי תרבות ייחודית בירושלים, "שעון חורף": מיצגי וידיאו על בניינים, סיורי לילה, הפועות אלטרנטיביות, כיתות אמון, סדנאות שף, הרצאות, ג'אם ששן, פייטים, תיאטרון רחוב, תערוכות, שיעורי ריקוד, תחרות אכילת חמוס, ערב מוזיקלי ליהודים ולערבים, מסיבות בחללים מיוחדים ועוד.
מידי יום שני מ-19:00 במהלך חודש פברואר, נניסה חופשית. פרטים: young-city.co.il

ציון: 🏠🏠🏠🏠🏠

הבטיחו לנו שהמקרה אינו מייצג, וכי העניין טופל לשביעות רצון ההנהלה והלקוחות.

מי שאוהב לבלות בחיפה יגלה שהוא נמצא במרחק של ק"מ וזוכים ואמבט עומד מחוצה לו. נוסף על כך יש מיני בר (בתשלום נוסף), ערכת קפה, כספת ואמבטיה עומדת או עם מקלחון מפק. גם הסגנון גדול המיניאטורי משהו – השירות אישי. יש לובי קטן ומודרני, ובהיות פינות ישיבה מזמינות. את ארוחת הבוקר אוכלים בבית הקפה הסמוך. לצערנו הגענו ביום שאחרי הסילבסטר, ומצבת המלצרים לקחה בחסד, מה שגרם לשירות איטי למדי.

- **מחיר:** 1,300-550 שקלים לזוג כולל ארוחת בוקר (עד סוף פברואר) • **בן-גוריון 36 חיפה, טל' 04-6297777, www.templars.co.il**

אורלי גונטר

← ברגל

נחל קרקש. הליכה עם הרבה קסם

יעלים וקרקשים נחל קרקש, נגב

- **עונה מומלצת:** סתיו, חורף ואביב
- **התאמה:** כל המשפחה
- **קושי מסלול:** קל
- **אורך מסלול:** כ-1.5 קילומטרים
- **משך מסלול:** כשעה וחצי
- **מפה:** מפת סימון שבילים "הנגב התיכון", מפה מס' 15 (מהדורה אחרונה: 2012)
- **הגעה במאר שבע:** נוסעים דרומה בכביש 40 פונים ימינה למדרשת בן-גוריון ומיד אחרי הפנייה שוב ימינה, לרחבת עפר שבה חונים. במקום שלט הכוונה חום
- **המסלול אינו מעגלי, יש צורך בהקפצת רכבים לנקודת הסיום:** ממשיכים לנסוע לעבר המדרשה. בכיכר פונים ימינה. חולפים על-פני מחסום שמורת מצוק הצניע (לשם עריכת המסלול אין צורך בתשלום). נוסעים בירידה המפותלת ומיד לאחר חציית ערוץ נחל צין חונים משמאל לכביש)

מנקודת החניה חוצים את הכביש וממשיכים בעקבות סימון השבילים הירוק. השביל גולש בתלילות בעקבות תוואי הנחל. בניגוד לנחל חווארים הסמוך, המסלול בנחל קרקש קצר וקומפקטי יותר, והסיכוי לפגוש יעלים גדול יותר. חשוב לזכור: בשום אופן אסור להאכילם! המסלול נמשך לאורכו של הערוץ, בניצב לקו השבר הגיאולוגי שהביא להיווצרותו של נחל צין. הערוץ חוצה את שכבות הסלע הנטיות, וכתוצאה מכך מפתנה נופו של הערוץ לתלים קרובות, מה שמוסיף הרבה קסם להליכה. בתחילה חולפים דרך שכבות סלע גיר. בקטע זה הערוץ כמו מחליק על-פני משטחי גיר נטויים. אחרי גשם משטחי הסלע הפוכים לחלקים במיוחד, וצריך להיזהר.

בהמשך מגיעים אל שכבות סלע קרטון. בהיותן רכות ומתבלות בקלות ערוצו של הנחל מתרחב ונעשה מתון יותר. לאורך כל קו השבר בולטת שכבת סלע צור כהה. בהיותה קשה במיוחד, כשערוצי הנחלים עוברים דרכה, נוצר מעין שער צר. מעבר לו, שכבות סלע חוואר. גם החוואר דך ומתפורר בקלות, ולכן הערוץ שב ומתרחב.

בקטע זה, לקראת שפך הנחל, הולכת ומתרחב הצמחייה. בין השאר צומחים כאן שיחי קרקש צהוב, שעל-שמש קרוי הנחל. הם פורחים בחורף ובאביב. פירותיו של השיח, המבשילים באביב, מלאים אוויר. כשהם מתייבשים הם מקרקשים ברוח בקול מיוחד, מכאן השם.

נחל קרקש נשפך לנחל חווארים. הסימון הירוק מסתיים במפגש עם סימון כחול לאורך נחל חווארים. במפגש הנחלים פונים שמאלה, במורד, וכעבור כ-300 מטרים מגיעים אל נקודת הסיום.

יותם יעקבסון